

Crna Gora
Opština Pljevlja

Adresa: Kralja Petra I br.48
84210Pljevlja,
Crna Gora
tel: +382 52 321 305
fax: +382 52 300 188
www.pljevlja.me

Sekretarijat za kulturu, socijalna i druga pitanja

Br: 07-019/24-233^{1/4}

04.06.2024. godine

NACRT SEKTORSKE ANALIZE
za utvrđivanje prioriternih oblasti od javnog interesa
u kojima će se za 2024. godinu pružiti finansijska podrška za realizaciju projekata

Prije raspisivanja Javnog konkursa za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama, Sekretarijat za kulturu, socijalna i druga pitanja je, nakon održanih konsultacija sa organima lokalne uprave koji pripremaju i implementiraju strateška dokumenta, planove i programe od značaja za Opštinu, utvrdio nacrt prioriternih oblasti od javnog interesa u kojima će se za 2024. godinu pružiti finansijska podrška za realizaciju projekata.

Nakon konsultativnog sastanka sa nevladinim organizacijama, na osnovu podnijetih predloga, predsjednik Opštine će donijeti Odluku o utvrđivanju prioriternih oblasti od javnog interesa u kojima će se za 2024. godinu pružiti finansijska podrška za realizaciju projekata, koja će biti objavljena na internet stranici Opštine.

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA ĆE SE U 2024. PRUŽITI FINANSIJSKA PODRŠKA ZA REALIZACIJU PROJEKATA

Navesti u kojim oblastima od javnog interesa planirate finansijsku podršku iz budžeta za projekte NVO:

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

- Zaštita autohtonih pljevaljskih proizvoda – pljevaljski sir, kajmak....
- Diversifikacija ekonomskih aktivnosti u ruralnim sredinama
- Podrška razvoju organske proizvodnje

KULTURA

- Podrška mladim umjetnicima
- Manifestacije iz oblasti kulture
- Promocija starih zanata

SOCIJALNA I DJEČIJA ZAŠTITA

- Briga o starima na ruralnom području
- Briga o djeci
- Inkluzija ranjivih grupa

2. PRIORITETNI PROBLEMI I POTREBE KOJE TREBA RIJEŠITI U 2024. GODINI U SARADNJI SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

Opis problema

Prioritetne oblasti koje će biti finansirane kroz Javni konkurs za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz Budžeta Opštine Pljevlja u 2024. godini su:

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

Poljoprivreda i ruralni razvoj predstavljaju stratešku granu razvoja naše opštine. Radi se o ogromnim, nedovoljno korišćenim i valorizovanim resursima. Pljevlja raspolažu sa 15% obradivog poljoprivrednog zemljišta, 21% oranica i 10 % stočnog fonda i oko 50 % šuma Crne Gore. Kada je poljoprivredna proizvodnja u pitanju, stočarstvo je najznačajnije, sa nekih 60 do 70 % ukupnog potencijala. Mlijeko i meso su osnovni proizvodi i prema relevantnim podacima, stočni fond čini oko 7.000 muznih krava i oko 18.000 ovaca i koza. Najveći dio mlijeka (oko 70 t dnevno) prerađuje se u nadaleko poznati pljevaljski sir. TASTE ATLAS, svjetski atlas hrane je nedavno objavio listu 100 najboljih sireva i pljevaljski sir se našao čak na 9. mjestu. TASTE ATLAS je objavio i da se svake godine održava na daleko poznata turističko - privredna Manifestacija u našem gradu-prepoznatljivi smo eto i po tome. Radi se o dugoj tradiciji, koja se prenosi s koljena na koljeno, kvalitet je izuzetan i prepoznatljiv, a ekonomski efekti za lokalnu zajednicu su veoma značajni, naročito za slabije naseljene ruralne prostore opštine, sa izuzetnim mogućnostima za stvaranje dodatne vrijednosti, kada se postigne krajnji cilj - sertifikacija ovog proizvoda i njegova potpuna zaštita, kao autohtonog i tradicionalnog, geografski vezanog isključivo za područje naše opštine. U proizvodnji i pripremi pljevaljskog sira, dominantnu ulogu igra ženska radna snaga (žene sa seoskog područja). Od maja 2017. godine pljevaljski sir je i zaštićen oznakom porijekla, najvećim stepenom zaštite prehrambenih proizvoda, u smislu domaćeg zakonodavstva. Proizvodnja je oko 2.000 t na godišnjem nivou.

Posebnu pažnju lokalna zajednica mora usmjeriti na diversifikaciju ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima, a koje će uz poljoprivrednu djelatnost, doprinijeti dodatnom ekonomskom osnaživanju sela. Dodatne vidove podrške potrebno je usmjeriti u sve ekonomske aktivnosti, koje motivišu i ekonomski osnažuju mlade farmere i preduzetnike na selu, žene i teže zapošljive kategorije stanovništva, kao i diverzifikaciju na samim porodičnim gazdinstvima (seoski i eko turizam, prerada poljoprivrednih proizvoda, domaća radinost, stari zanati, usluge, manifestacije koje promovišu ruralna područja i sl.

Poljoprivredna proizvodnja u opštini Pljevlja se pretežno obavlja na sitnim porodičnim posjedima, na kojima bi proizvodnja organske, hrane sa znatno višim tržišnim cijenama, mogla da bude model održive poljoprivredne proizvodnje, na ovakvim i sličnim područjima. Organska hrana je znatno skuplja od konvencionalne što će u budućnosti predstavljati šansu za sitne poljoprivredne proizvođače. Opština Pljevlja je poznata po značajnim površinama, pod organskim žitaricama i većim brojem registrovanih gazdinstava za ovaj vid proizvodnje. Aktivnosti lokalne zajednice treba da budu usmjerene ka prepoznavanju organskog proizvoda, intenziviranju proizvodnje organske hrane, većoj profitabilnosti, kvalitetnijem proizvodu u odnosu na konvencionalni i mogućnostima plasmana na inostrano tržište.

KULTURA

Prema rezultatima posljednjeg objavljenog popisa iz 2011. godine, opština Pljevlja ima 30 780 stanovnika. Od ukupnog broja stanovnika, 5 547 pripada starosnoj granici od 15 do 29 godina, što čini 18 % stanovništva opštine Pljevlja. Prosječna starost stanovništva u Crnoj Gori je 37 godina, a u

opštini Pljevlja 41.8 godina, što je čini četvrtom opštinom sa najstarijim stanovništvom u državi (poslije Plužina, Šavnika i Žabljaka). Mladi su veoma važan resurs razvoja jednog društva, tako da proces planiranja politike za poboljšanje položaja mladih, a naročito u oblasti kulture u našoj lokalnoj zajednici predstavlja veoma važan korak. Prema Zakonu o mladima postavljena je starosna granica mladih, te se mladima smatraju lica sa navršenih 15 do 30 godina. Kultura se odnosi na cjelokupno društveno nasljeđe neke grupe ljudi, to jest mišljenja, osjećanja i djelovanja neke grupe, zajedničke ili društva, kao i na izraze tih obrazaca u materijalnim objektima. Nesporna je činjenica da opština Pljevlja ima izuzetan kulturni potencijal, kulturnu istoriju, baštinu i tradiciju. Prva Biblioteka je osnovana 1946. god., Muzej 1953., Pozorište 1948., Bioskop „Prvi Decembar“ 1946., KUD „Voloda“ 1944., Međurepublička zajednica 1962., itd. Isto tako veliki broj uspješnih stvaralaca iz svih oblasti stvaralaštva koji žive i rade kako u Pljevljima, tako i van Pljevalja, su dokaz o izvanrednom talentu koji ovaj grad posjeduje. Međutim, treba priznati da najveći usponi pljevaljske kulture pripadaju uglavnom pljevaljskoj prošlosti. Javni interes u oblasti kulture na teritoriji opštine Pljevlja trenutno se ostvaruje kroz mrežu javnih ustanova čiji je osnivač Opština Pljevlja i koje se finansiraju iz Budžeta opštine: Narodna Biblioteka “Stevan Samardžić”, Umjetnička Galerija “Vitomir Srbljanović”, Zavičajni Muzej Pljevlja, Centar za kulturu opštine Pljevlja. Pored navedenih institucija, kulturom se bavi i određeni broj nevladinih organizacija koje tradicionalno okupljaju mlade iz raznih oblasti: škola tambure, folklor, ples. Ne postoje omladinske organizacije i organizacije za mlade koje organizuju likovne, muzičke i dr. radionice za mlade, škole glume, tkanja, pletenja - starih zanata

SOCIJALNA I DJEČIJA ZAŠTITA

Prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine, Pljevlja čine 5% ukupnog stanovništva Crne Gore, tj. sedmu opštinu po broju stanovnika sa indeksom razvijenosti jedinice lokalne samouprave 381.98. U gradskom/urbanom dijelu opštine živi 63.30% stanovnika (ukupno 19 489), dok manji dio 36.7% tj. njih 11 297 živi van gradske sredine. Kada je u pitanju starosna struktura, po popisu iz 2011 .godine, prosječna starost stanovništva u Pljevljima je 41.8 godina (40.4 muškarci, a 43.1 žene). Takođe po istom popisu, broj punoljetnih građana je 24 898, od čega 12 177 muškog pola i 12 721 ženskog pola. Imajući u vidu da su Pljevlja grad koji stari, priorite opštine su stara lica, a naročito stara lica na ruralnom području. Popisom stanovništva prvi put su se prikupljali i podaci o postojanju smetnji u obavljanju svakodnevnih aktivnosti. Prema datim istraživanjima, u Pljevljima postoji 4 467 lica koja su navela da imaju smetnje u obavljanju svakodnevnih aktivnosti. Broj lica prema vrsti smetnji u odnosu na ukupno stanovništvo: Smetnje sa kretanjem – 2 562 ili 8.3 %; Smetnje sa sluhom - 680 ili 2.2 %; Smetnje sa vidom - 1148 ili 3.72 %; Smetnje sa pamćenjem, koncentracijom ili sporazumijevanjem - 436 ili 1.4 % i Ostale teškoće - 1395 ili 4.5 %. Opština već sprovodi program brige o starima na teritoriji grada u saradnji sa Crvenim krstom Pljevlja, te je neophodno kroz podršku projektima nevladinih organizacija osmisлити projekte podrške starijim licima na seoskom području. Imajući u vidu da djeca, osim obrazovnog sistema nisu bila ciljna grupa za izradu planova, neophodno je posebnu pažnju posvetiti ovoj ciljnoj grupi.

Podaci koji dodatno pojašnjavaju navedeni problem, strategije, zakoni	Izvor(i) podataka
Strateški plan razvoja opštine Pljevlja 2021-2025.	https://pljevlja.me/wp-content/uploads/2020/12/SPR-2021-2025_printa.pdf
Lokalni plan socijalne i dječje zaštite za opštinu Pljevlja za period 2021. do 2025. god.	https://pljevlja.me/lokalni-plan-socijalne-i-djecije-zastite-za-opstinu-pljevlja-za-period-od-2021-do-2025-godine/
Nacionalni program razvoja kulture 2023-2027.	https://www.gov.me/dokumenta/a98b089a-f362-447e-b33a-b9fbde050b70

3. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

U strategijama i akcionim planovima navedeni su ciljevi, prioriteta, mjere i aktivnosti, koji mogu biti dobra smjernica za pisanje i realizaciju projekata nevladinih organizacija. Na taj način nevladine organizacije, kojima se odobre sredstva iz Budžeta Opštine Pljevlja, mogu da doprinesu rješavanju navedenih prioriteta. Doprinos nevladinih organizacija mjerice se definisanim indikatorima i ostvarenim rezultatima koji su planirani projektima. Nakon utvrđivanja prioriteta od javnog interesa u kojima će se za 2024. godinu pružiti finansijska podrška za realizaciju projekata, te nakon formiranja Komisije, biće raspisan Javni konkurs, koji će sadržavati i prioriteta oblasti u kojima će se za 2024. godinu pružiti finansijska podrška. U usvojenim dokumentima, kao partnerske organizacije/nosioci aktivnosti prepoznate su nevladine organizacije. Nvladine organizacije će projektima nuditi rješenja, koje će doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva i mjera iz navedenih oblasti. Nacrt prioriteta oblasti za 2024. godinu:

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

- Zaštita autohtonih pljevaljskih proizvoda – pljevaljski sir, kajmak.....
- Diversifikacija ekonomskih aktivnosti u ruralnim sredinama
- Podrška razvoju organske proizvodnje

KULTURA

- Podrška mladim umjetnicima
- Manifestacije iz oblasti kulture
- Promocija starih zanata

SOCIJALNA I DJEČIJA ZAŠTITA

- Briga o starima na ruralnom području,
- Briga o djeci
- Inkluzija ranjivih grupa

4. JAVNI KONKURSI ZA FINANSIRANJE PROJEKATA DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEZNOSTI

Naziv javnog konkursa kojim će se doprinijeti u ostvarenju cilja	Iznos	Naziv programa/ aktivnosti u budžetu	Očekivani broj projekata
Javni konkurs za raspodjelu sredstva nevladinim organizacijama za 2024. godinu	36.975,00 €	Transferi nevladinim organizacijama	5-7

5. KONSULTACIJE SA ZAINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

Navesti na koji način je u skladu sa Odlukom obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovalе u konsultacijama
Konsultativni sastanak Mejling lista NVO		

6. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

U skladu sa Odlukom o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama („Službeni list CG – Opštinski propisi“, br. 19/21) biće formirana Komisija za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama za 2024. godinu, koja broji tri člana. Članovi Komisije su 2 predstavnika Opštine i 1 predstavnik nevladinih organizacija, koji se bira javnim pozivom. Javni poziv će biti upućen nakon utvrđivanja prioriternih oblasti za 2024. godinu. Biće raspisan samo jedan javni poziv. Ako nevladine organizacije ne predlože svog predstavnika za člana Komisije, za drugog člana Komisije određuje se predstavnik Opštine. Napomena: Član Komisije iz reda predstavnika Opštine ne može biti član nevladine organizacije. Član Komisije iz reda nevladinih organizacija ne može biti javni funkcioner, član organa upravljanja političke partije niti državni ili lokalni službenik ili namještenik. Nevladina organizacija, čiji je predstavnik član Komisije, nema pravo učešća na Konkursu.

SECRETARKA
Sanja Đondović